

Hledový pláč

A dítě pláče pláče dál
 Nocturno bolestné
 Hledový pozdrav půlnoci
 Svou obžalobu dne

Dagmar Hilarová

SSSR. Název "druhý literární oběh" - informují Moskovskije novosti - na narodil na Západě, ale dotýká se vlastně našich literárních věcí. Přiznejte si, že taková literatura ve skutečnosti existuje. Naše kritika tehle všechno nejčastěji nehodnotí. Za to zahraniční věnuje "druhooběhovým" velkou váhu. Leningradské oddělení vydavatelství "Sovětskij pisatel" vytvořilo precedens vydávajíc díl pod názvem "Kolo" mladých spisovatelů tvořících "Klub 81". Zjistilo se, že tato záležitost se vyplácí a nemá za následek žádných zhoubných výsledků. Polityka 14/87.

SSSR. Během sjezdu sovětských novinářů bylo stvrzeno s velkým zármutkem, že vědomě či podvědomě vytvořil se dost častý zásah namířený v boji proti tiskové kritice. "Zakázané sféry" pro kritiku stále ještě existují. Polityka 14/87.

SSSR. "Jsem dalek toho, abych považoval Stalina za velkého armádního vojvodu" sdělil na stránkách sovětského týdeníku "Argumenty a Fakty" člen Akademie věd SSSR prof. Alexandr Samsonov. Profesor obšírně ozřejmuje jducí v řadě za sebou chyby Stalina jako vrchního velitele. Tygodnik Powszechny 14/87.

Polsko. V Sovětském svazu a v Číně "svaté krávy" v ústřední administraci odstraňuje sama strana. U nás též je jediné ona schopna uskutečnit ten drastický zásah. Poněvadž to co se děje v současnosti vzbuzuje vážný nepokoj co do možnosti dokonání takové kastrace na orgánech administrace. Bez uskutečnění tohoto, reforma bude stále jediné naším nesplněným snem. Prof. Josef Kaleta rektor Ekonomické Akademie ve Vratislavi v týdeníku "Wprost".

SSSR. Boris Jelcin, první tajemník moskevského IV KSSS a kandidát politického byra ÚV KSSS: ...Dlouhou dobu byla složení městského výboru i obvodních výborů KSSS, sovětů i odborových organizací jakoby dělena na dvě části. Na stálou a střídanou část. Tu první tvořili po léta z prestižních důvodů titíž nomenklaturní řídicí pracovníci. Do druhé byli vybíráni a střídáni v ní řadoví představitelé, obvykle dělníci. Řídicí část udávala tón. Volené orgány ztratily funkci vrcholných řídicích orgánů. Mnozí dělníci, většina členů volených orgánů jako by byli fakticky odstraněni od přijímání kolektivních rozhodnutí. Čestné funkce volených orgánů na sebe vzal aparát. Základním kritériem pro hodnocení kvalit při výběru pracovníků se stala schopnost spisovat texty. Rudé právo 28. února 1987.

SSSR. Michail Gorbačov na setkání s představiteli sdělovacích prostředků: A nyní ke kritice. Tato otázka vždy vyvolávala a i nyní vyvolává spory a diskuse. Kritika je trpký lék. Pro nemoc je však nutný. Člověk se žkembí, ale užívá ho. A nemají pravdu ti soudruzi, kteří si myslí, že kritiku lze dávkovat v určitých časových odstupech. Nemají pravdu ani ti, kdo mají tendenci soudit, že stagnační jevy již zmizely a je údajně čas "přibrzdit". Zpomalit kritické tendence znamená zastavit postup kupředu a uškodit přestavbě... Jak budeme žít, jestliže nebudeme prostřednictvím kritiky, prostřednictvím účasti v kritice, zejména prostřednictvím kritiky zdola, prověřovat naši politiku, bojovat proti negativním jevům a předcházet jim. Já sám si nedovedu představit jak bez toho může existovat demokracie. Právě tím začíná... Nikdo nemá patent na neomylnost. Sdělovací prostředky musí vyjadřovat názory lidu. Bylo by nedemokratické uvažovat a postupovat jinak... Souhlasím, že zapomenutá jména a bílá místa nesmějí být ani v dějinách, ani v literatuře, jinak to nejsou dějiny, ani literatura, ale umělé konjunkturální konstrukce... Dějiny je třeba vidět takové jaké jsou. Bylo všechno, byly chyby - a těžké - avšak strana postupovala kupředu. Vězněťe si léta industrializace nebo kolektivizace. To je život, realita. To je osud národa se všemi rozpory: jak s úspěchy tak s chybami. Rp 16.2.87

Polsko. Piotr Wierzbicki: Když jsem o tom řekl jednomu ze známých, ujistil mne, že několik osob ve Vaššavě pěkně se zlostí. Co se takového stalo? To to: jedu do Ameriky. No, možná, že ještě nejspíš, a ne hned, ale v každém případě plány jsou to vážné. Ukazuje se, že mám tam v Americe část příznivých kibiců, kteří mne osobně ještě nespatriili, ale přečetli mé knížky a fejetony a nyní chtějí uvidět a uslyšet jejich autora. V Paříži byli mnozí pobouřeni a uraženi. Amerika je laskavější. Velmi dobře. Ne píš a nepsal jsem pro Paříž, psával jsem a píši trochu pro Ameriku, neboť uvažuji, že Polsku je nyní potřeba revoluce ve stylu pařížském ale ~~xxxxyxx~~ evoluce ve stylu americkém čili kolonizace /terénů vyjalověných důsledkem etatické byrokracie/ pichnutí individuální iniciativy. Jedu tedy /není to vyloučeno/ do Ameriky. Ale nechť osoby jež se zlostí nesmutní, neboť se netěším příliš: jedu na krátko... Prohlédnu s zblízka svůj kapitalisticko-liberalistický ideál reálný a hned se vracím abych jím dráždil a zlostil velmi vážen~~éxx~~é mé oponenty - vyznavače ideálů ideálních kteréžto ideály ještě nikdo na vlastní oči neviděl a které se reklamují /na krakovském Předměstí, neboť v Paříži již přestaly být módní/ jako hodnotná me tody reformy a kouzelné recepty na východ z krize.

Přesto mne jeďnak Amerika dráždí. Jsou to její věci a ne moje, ale podobně jako Kisiel nerozumím, co ti Američané vystráejají se svým prezidentem. Út očí na něho za to, že prováděl tajné operace a že to činil ne za pomoci vládního Departamentu, ale pouze za pomoci svého štábu z Bílého domu. Tak už to tak daleko došlo, že politik nemůže provádět tajnou operaci? Tak to už všechno v politice i diplomacii se má odbyvat na trhu či na stadioně? Myslím, že kdyby lidstvo od počátku sdílelo názory současných amerických novinářů, kteří považují za skandál už to co kdo řekl v Bílém domě bez jejich zpravení, tak žili bychom v chaose... a nebo by nás už tu dávno nebylo. Instituce tajnosti není instituce nezákonná. Například demokracie tak pojímaná, že šéf vlády má každý svůj čin konsultovat se stovkou členů parlamentu, vede k paralizování, které daleko více může ohrožovat svobodu než operace prováděná bez vědomí novinářů. Pobuřují se na presidenta, že tuto tajnou operaci nesvěřil vládnímu Departamentu, leč svému osobnímu štábu. Přečetl jsem vlastně paměti Zbigniewa Brzezinského /"Čtyři roky v Bílém domě"/. Z té dokonalé knížky se je možno dovědět proč presidenti USA pověřují některé tajné mise ne vládnímu Departamentovi pouze Státní bezpečnostní radě: vládní Departament se do takových misí nehodí, je ztěžklý, pomalý, zrutinizovaný, plete si politiku s diplomacií a nakonec je ště zaměstnává švanily, kteří okamžitě předávají každou tajnost tisku. Brzezinski tam píše, že když z takových či jiných důvodů si přál /jako speciální poradce presidenta Cartera ve věci státní bezpečnosti/ aby nějaký dokument, jež byl doposud vedený jako důvěrný se dostal do novin přenechal ho vládnímu Departamentu; obsah jeho informace v otázce zveřejnění bylo na beton.

Tak trochu mne dráždí Amerika svou antipresidentskou explozí hyperdemokracie, v které pozorují jakousi divnou psst samozničení. A jestliže tedy pojedu do Ameriky, nebudu tam studovat demokracii ale svobodu. Tyg.Powsche 11/87

Francie. Francouzská vláda s satisfakcí podtrhuje, že realizovaná v součastnosti reprivatizace některých státních podniků vede k faktickému zespolečenštění kapitálů. Uvádějí se právě dva příklady: akcie "Saint-Gabin" získalo 1,5 milionu drobných akcionářů a akcie "Faribas" 3,8 milionu osob, Tyg.Pow.11

Čína. Velká jeponská kosmetická firma "Shiseido" dalax do provozu v Pekingu kosmetickou továrnu, řízenou Čínany. Čínské úřednice i pracovnice ve službách jsou nyní naváděné do užívání - zakázané ještě nedávno - rtěnky. Ministr textilního průmyslu sdělil, mční úbor a buržoasní liberalizace jsou dvě odlišné věci. Tygodnik Powszechny 11/87.

Polsko. Jan Rijak, šéfredaktor "Polityki" řekl m.j. v "Życie Warszawy": Polsko mající právě všechny klíčové pozice obsazené straníky došla do krize. Možná, že kdyby měla na těch postech více nestraničů, nemusela ~~xx~~ tak do té krize spěchat? Tygodnik Powszechny 11/87.

ČSSR. Jsem dalek toho, abych chválil "ševce" z kapitalistické éry, myslím si však, že dnešní socialističtí výrobci by neměli za nimi v nabídce spotřebitelům zaostávat... Pravča - Plzeň č. 34/87.

Polsko. Ewa Szumańska: Nedávno jsem slyšela takový názor, že žadáným jevem byř řbyl kapitalismus bez kapitalistů. Originální a efektní. Což tak ten tvšlenkový nápad rozvinout. Na př. ve vztahu do šedých mozkových komárek, což tak zlikvidovat komůrky a ponechat šedost. Tygodnik Powszechny 11/87